

Valvontaosasto / OHJAS
Kansainväliset ja oikeudelliset asiat
Elise Luovula

6.6.2019

Finanssivalvonta

Kirjaamo@finanssivalvonta.fi

Viite Lausuntopyyntö Luonnoksesta Finanssivalvonnan määräyksiksi ja ohjeiksi 4/2019: virtuaalivaluutan tarjoajat

Tullin lausunto koskien luonnosta Finanssivalvonnan määräyksiksi ja ohjeiksi 4/2019: virtuaalivaluutan tarjoajat

Kyseessä on uusi Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelman osa. Määräykset ja ohjeet annetaan virtuaalivaluutan tarjoajista annetussa laissa (572/2019) säädettyjen määräyksenantovaltuuksien nojalla. Laki on osa EU:n viidennen rahanpesudirektiivin ((EU) 2018/843) kansallista täytäntöönpanoa. Määräykset ja ohjeet koskevat asiakasvarojen säilyttämistä ja asiakkaan tuntemista.

Tullilla ei ole lausuttavaa asiakasvarojen säilyttämistä koskeviin määräyksiin ja ohjeisiin. Asiakkaan tuntemista koskevat määräykset ja ohjeet ovat Tullin rikostutinnan kuin myös pankki- ja maksutilirekisterin kannalta merkityksellisiä ja yleisenä kommenttina Tulli pitää nyt lausuttavana olevia määräyksiä ja ohjeita tarpeellisina.

Tullin rikostorjunnan näkemyksen mukaan määräyksiä ja ohjeita satunnaisen asiakassuhteen määrittelyn ja tunnistamisen kynnsarvojen osalta on tarve täsmentää, koska satunnaiseen asiakassuhteeseen perustuva mahdollisuus olla tunnistamatta asiakasta antaa helpon mahdollisuuden häivyttää rikollisella toiminnalla hankittujen varojen alkuperän. Virtuaalivaluutan tarjoajan tulisi kartoittaa satunnaiset asiakkaat siten, että ne olisi jollain tavoin virtuaalivaluutan tarjoajan tiedossa/tunnistettavissa ja siten mahdolliseen asiakkaan tunnistamissäänösten kiertämiseen voitaisiin puuttua. Tullin lähtökohta on se, että virtuaalivaluutan tarjoajan ei tulisi voida tarjota asiakkaalle sellaista palvelua, jonka ilmeinen tarkoitus on hävittää virtuaalivaluuttojen alkuperä. Virtuaalivaluutan tarjoajan ei tulisi myöskään ottaa vastaan sellaista toimeksiantoa, jossa asiakas käyttää toiminnallisuutta (mixer), joka mahdollistaa virtuaalivaluuttojen alkuperän häivyttämisen. Mainitun menettelyn ainoa tarkoitus on häivyttää rikollisella toiminnalla hankittujen varojen alkuperä.

Liiketoimen suuruutta tai toisiinsa kytkeytyvien liiketoimien suuruutta yhteensä arvioitaessa määräykseen ja ohjeisiin tulisi täsmentää minkä liiketoiminta hetken mukaan arviointi toteutetaan, Tullin näkemys on, että arviointi tulisi tehdä virtuaalivaluutan liiketoimintahetken arvon perusteella, näin virtuaalivaluutan arvonnousut ja laskut tulisivat arvioinnissa huomioon.

Tullissa meneillään olevassa pankki- ja maksutilirekisteri hankkeessa on kiinnitetty huomiota siihen, että 1.5.2019 voimaan saatettu laki Pankki ja maksutilien valvontajärjestelmästä velvoittaa virtuaalivaluutan tarjoajat luovuttamaan asiakastietoja pankki- ja maksutilirekisteriin. Tulli on säädetty mainitun rekisterin rekisterinpitäjäksi ja tässä roolissa on kiinnitetty huomiota siihen, että EU Tietosuojasetuksessa on todettu, ettei viranomaisen tietopyyntöjen pitäisi koskea kokonaista rekisteriä tai johtaa rekisterien yhteen liittämiseen. Pankki- ja maksutilirekisteriin

Valvontaosasto / OHJAS

6.6.2019

Kansainväliset ja oikeudelliset asiat
Elise Luovula

tallennetaan tiedot maksulaitoksen, sähkörahayhteisön ja virtuaalivaluutan tarjoajan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 3 luvun 2 §:ssä tunnistettavaksi säädetyistä asiakkaista. Tämä siis rajaa virtuaalivaluutan tarjoajan rekisteristä siirrettävien asiakastietojen osuuden vakituisiin asiakkaisiin ja niihin satunnaisiin asiakastietoihin, jotka on tunnistettava. Tulli pitää erityisen tärkeänä, että määräyksessä ja ohjeissa otettaisiin huomioon edellä mainittu virtuaalivaluutan tarjoajien velvollisuus toimittaa tietoja pankki- ja maksutilirekisteriin ja ettei tiedonluovutus voi johtaa automaattisesti siihen, että kysymys olisi virtuaalivaluutan tarjoajan koko asiakasrekisterin siirtämisestä pankki- ja maksutilirekisterille. Satunnaisten asiakkuuksien osalta selkeät määräykset ja ohjeet siitä, milloin satunnainen asiakas on tunnistettava, yhdenmukaistaa virtuaalivaluutan tarjoajien tulkintaa siitä, mitkä tiedot sen on velvollisuus toimittaa Tullille pankki- ja maksutilirekisteriin.

Esko Hirvonen
Valvontapäällikkö